

certo quoque tempore: tunc enim cederem non censeri promitti in cunctis temporibus. Quia cum in illo tempore non inveniatur specialis ratio deuotio, praterquam ea continuitate exercit in eo bono opere, que ratio inveniatur dando cuiuslibet eo ipso quod pauper signatur, videtur specialis ratio subueniens ei pauperi habita, quam temporis ac proinde votum non alligatur tempori. At quando in tempore illo est specialis deuotio, videtur primario habita specialis ratio deuotio temporis, & solum designari pauperi habita secundaria ratione subueniens eius inducere. Ex subinde ita alligatur tempori votum, ut eo transfacto non obligari. Contingentamen aliquando, siue eleemosyna sit danda certo pauperi, siue quibuscumque pauperibus, siue sit quotidiana, siue certa deuotio dies etiologanda, eam non alligari tempori. Quod eueniet, quando tempus non tam ipsius intuito, quam ratione maioris commoditatis erogatur eleemosyna nam definiatur est, v.g. quis volens eleemosynam largiri apprehendit non posse commode se magnam quantitatem erogare, vel aegre id fert, vel aprehendit id non ita expedit, & coniugium fibi esse, eo quod eleemosynas quotidianas absque nota denegare nequeat, & ideo ut ratione voti, quod iam extinctum est, sed quia cum verus sacerdos resurgat, idque sacerdotum in perpetuum duraturum sponte sucepti, tenuerit, tenuerit ad leges ecclesiasticas sacerdotum, quatum una est, ut poneat sua ordinatus nequeat valido matrimonio copulari. Sic ut quicunque ordinis sacrificiis expressis habet intentionem non emitendi voti castitatis, manet inhabilis matrimonio, non ratione voti, sed ratione praecipi ecclesiastici. Ut latius probamus lib. 7. de matrim. disp. 27. n. 12. At si profectus ille nullo est facio ordinis initiatus, possit validas licetque nuptias transire. Quia sola vota obstant, a quibus liber proficit. Vt utrum autem hic, si sicut summus Pontifex, restituens est ad Pontificatum, vel ad suorum bonorum possessionem, consulendum est. *Natura* voti eo 2. vbi latet de hoc agit.

CAPUT XV.

Qualiter obligatio voti sit ita personalis, ut nemodo possit, nec teneatur votum suum per alium implere: nec possit suo voto alium obligare: & qualiter haec obligatio ad heredes transeat.

SUMMARIUM.

Quae questiones disputanda sint. n. 1.
Votum aliud personalis, aliud realis, aliud missum, n. 2.
An votum conscientia impedimenti censetur promittere votum suum per alium implendum. 3.
Quid de voto nisi quid est pars, quia personalis est? n. 4.
Quid de voto reali? Et quid de missa, quatenus est realitas? n. 5.
An possit haec omnia vota impleri per alium? n. 6.
Quid se in iure aut causa votum impleri per alium, nomine ipsius votuum, est? I.e. per conscientiam votum habere, possit mutare voluntatem? n. 7.

An teneatur votus alter nequius votum reali exequi, petere pecunias, aut manum labore, aliisque officio acquirere, aut sponte oblatas legato vel donatione acceptare? n. 8.
An votum recusat, vel alienus votum assument, ad obtinendum aliquod a Deo, vel a proprio purgatorii, aut pro alio necessitate, sive personali, non possit per alium impleri? n. 9. Et ibi quid in dubio de voto reali, sive personali?

Quid de voto facienda sacerdoti emerit? 10.
An ex voto distinguitur, vel voto loca misericordia promittuntur, si sacerdos stipendio accepto ea facere faciat? 11.
Qualiter obligatio votum Episcoporum videtur quoniam limina sanctorum Apostolorum Petri & Pauli? 12.
An votum suum in fiduciam terra sancta cum aliquibus sociis, obligari potest principali adire, adobligandam scimus? 13. *Vota n. 13. inuenientur summaria nisi.*

Triplex quæstio disputanda petitur. Prima est, de portestate & necessitate voti per alium implendi. Secunda, de potestate obligandi suo voto alium. Tertia, de obligatione hereditatis vota defuncti exequenda.

Quartus quæstio. *La potest per stipendum implere vota, integrum sit implere per alium, & si per se ipsum nequeat, teneatur per alium?* Præmitendum est, triplex generis est. vota. Quædam sunt mere realia, nempe, cum in Deo promittuntur, & nil ad personam pertinet. Ut si, vota ergo eleemosyna. Quædam sunt mere personalia, sive pauper, cum Deo opus aliquid, & officium personale pertinet. Ut cum quis votum orare, tenuare, casit, in seruatur. Ut cum quis votum extinguatur morte, ita ut votum ad vitam restitutus liber ab eis propositum maneat. 10. *Andr. & aliqui alii, & Fraternitatis, desigunt & maf. negant morte extingui vota.* Sed melius extinguiri affirmant *Abbas ibi, Angelus y. Mors, n. 2, Sylvestris y. Re-*

dicuntur: quando quis rem, & persona officium pollicetur. Ut si quis ipsoeate peregrinatur, peregrinando enim, & iter, & expensas facturus. Rursum hoc misum votum aliquando principaliter solum personæ conninet, & reale tanquam accessorium. Ut in exemplo polito contingit. Quando autem continet vrumque æque principaliter, ut cum quis votum Compotellanam peregrinationem, & eleemosynam illæ ecclesiæ erogandam.

5 *Prima conclusio.* Nequies per se ipsum votum mere personalia implete, non teneat per alium. Quod res promissa sit sola personalis votantis actio, ob proprii corporis macerationem, & ob propriam deuotionem existit. Ergo dum nequit per propriam personam exerceri, redditus res promissa impossibilis. Hæc conclusio ab omnibus admittitur, quando nulla interuenit culpa votantis in more implendi voti, ob quam nequit in postrem implere: vel si tempore voti materia erat sibi impossibilis ob impedimentum, idque ignorante. Quando autem id impedimentum non sit, aut fuit in culpa mora, dimissus cap. 2. n. 25, & triplici sequenti. Ex quo fit vota hac nullatenus posse impleri per alium: cum finit de actionibus propria personæ.

4 *Secunda conclusio.* Idem prorsus dicendum est de voto mixto, quo ad eam pattem, qua personalis est: ut quis promittat peregrinationem in D. Isacobum, & datum eius templo calicem, & nequeat peregrinari, non teneatur alium loco superecclesiastica substituere. Quia quod eam partem est personale. Et ita fatentur universi.

5 *Tertia conclusio.* Si votum sit reale, nequies, per se ipsum implete, teneatur per alium. Quia huiusmodi votum non respicit personalem aliquam votantis actionem, sed præcipue temere exteriori aliquo ratione à votanti, tanquam ab eius causa profectam. Et ideo procurans dari ab alio nomine ipsius promittens, præstat votum temere promissum. Erat docent *Innocent. L. 5. c. 1. n. 1. vno de voto, & ibi Hoffm. n. 4. Ioan. Andr. n. 15. Anton. n. 15. Abb. n. 12. Cardin. 4. q. 1. Anchar. n. 10. Henricus n. 6. Abulens. c. 30. Num. q. 97. Angelus v. Votum, 3. q. 7. Sylvestris v. Votum, 3. q. 10. Taberna v. Votum, 3. q. 1. n. 2. fine. Sotus lib. 7. de instigac. 2. 2. 1. ad ultimum. Nauar. summa ca. 12. n. 55. Azor. L. 1. i. inst. moral. cap. 4. q. 16. Manuel 2. tomo summa e. 6. q. 10. n. 10. Arquidicendum est de voto mixto ex parte qua realis est. Quia eadem protinus est ratio. Erat docet *Abulens. ibi.**

Hinc deducitur, quamus votum reali, vel misum qua parte recte est, pollir per propriam personam impleri, posse votantis per alium implere. Quod nil refutatur, pecuniam, vel aliam rem promissam esse ipsius votantis, vel alterius, dummodo votantis nomine detur ad opus pium promissum. Sic *Abulens. ea q. 97.* vbi explicat tunc votantis nomine dari, quando datur causa implendi voti, quo illi ligatus erat.

7 *Quare faciasceret voto, si eleemosynam illam erogatam tuo nomine ab aliis, gratia eius votus exequenda ratam habere, quamvis ex inscio erogata sit. Quia ratihabito recorrahatur, & mandato comparatur. Reg. Ratihabitionem, de regulis suis, in 6. & fauer. Abulens. ea q. 97. dum explicat votantis nomine dati, quando datur ad eius votum implendum. Et quamvis à principio votum conscientius illius eleemosyna erogat, suo nomine, nolleter ratam habere, quod eius voto facias, sed adhuc habear animum illius voti implendi, posse mutata voluntate priorem illum eleemosynam ratam habere, & voti obligatio liberatur. Ratio est, quia totales promissæ erat votantis nomine implera: sola autem ratihabito illius debeat: nec eo quod à principio illa denegata sit, aliquid de rei promissæ substantia detractum est. Ergo quocumque tempore accedit, at ratihabito, implendum erit voto. Et confirmatur, quia ut voto facias, non exigitur intentio satisfaciendis factis, est ipsa externa operis promissæ executio.* (1) *probauimus lib. 1. cap. 13. n. 10.* Necesse iterum exequendi voti animus nulla noua promissione accidenti obligatio, aliquam inducit. Secūramen est, si inuidetur, an sit votum personale, credere potius reale ob rationem dictam.

Sed maior difficultas est, an faceret ille faciasceret ei voto totidem facia faciens stipendio aliunde accepto. Atque eadem difficultas est, si lacus ea facia promitteret, an faciasceret, si petret a sacerdote, vices faceret, & stipendio aliunde accepto. Et existim in neuro casu faciasceret voto. Ductor, quod voto non faciasceret opere aliunde debito. (Vt probauimus lib. 1. c. 14. n. 7.) Cum ergo eas facias fuit ex stipendio accepto debita, non faciasceret.

Summa Th. Sanchez pars II.

to votenti ea eleemosyna erogaretur, non enim impleretur votus, et si potest ratam habere. Quia per actum omnino coactum non satiscit voto. (Vt probauimus lib. 1. c. 13. n. 5.) Et cum actus ille farisaici voto incapax, eo quod in uitio ex parte votensis sit, iam transierit, nequit deuotatus haberi, ut illo voto impleretur.

Non ramen teneatur votens carens pecunias ad votum teale exequendum, vel ab amicis petere, vel ministris alium vacare, quod suum statum dedecet, ut votum implere. Quia nulla ratione vitus est ad hoc extraordinarium medium se obligare, ut solente sit debitum ex mercatoria liberalitate contradicum. Cum nec ad debita ex iustitia solente tenetur hoc medio vi. At teneatur manibus operari ad votum implendum, si suo artificio vivere solitus erat. Quia ad id se obligare videtur, ut pote quod suo statu, modoque viuendi conforme est. Si ramen aliquid sibi donaret, aut legarer, idque lucrosum & viles sibi esset, nullamque iustum repudiari rationem haberet, credo cum teneat in foro conscientia acceptare, ut voti persolendo sit. (Vt loquens de iustitia debitis probauimus lib. 6. de matrim. disp. 4. n. 9.) Rationes enim ibi traditæ militant in hoc casu.

Ex his deducitur primo, quid dicendum sit de voto re citandi, ieiunandi, aut alterius penitentia: assumente pro animabus purgatoriorum, vel existentibus letalibus, vel quocumque alio necessitatem patienti, vel ea intentione ut alias ad bonum aliquod inducat. Si eniam ea votentis intentio sit, ut ea opera Deo offerantur, ut illi necessitati propiciari, sunt vota realia, ac proinde teneatur implere, siue per se, siue per alium: potest enim alterum eligere. Quia tunc obsequium nullam propriæ personæ celetur promissum, sed forma promissione obiectum ex eo fini cœntetur esse subfundit illius necessitatis: materiae autem illud obsequium. Cum ergo ei subfundio æquè de securitate obsequium proprium, vel alterius, cœntetur vito utrum promissum. Quod si votentis intentio est, id obsequium personale Deo offere, ut ei necessitati consuleret, non posset per alium implere. Et in hoc posteriore lenti accipendi est hec promissio, dum non constat alia votentis intentio. Quia cum obiectum illud sit suæ naturæ personale, tale iudicandum est, dum contrarium non constat. Si autem finis est alii: votis in dubio an sint realia, vel personalia: in dubio enim presumendum est quod naturæ coram magis accedit.

Secundum deducitur, quid dicendum sit de sacerdote promittere aliquot facta. Similiter in modo distinguendum est. Si eniam mens eius fuit ea facia offerre Deo pro aliquo re oblinenda, vix illi necessitati consuleret, votum esse reale, & satisfacti illi faciendo facta per alium. Si autem mens fuit id obsequium personale offerte Deo, non faciasceret faciendo per alium. In dubio autem hucus intentionis, si distinguenter. Si finis votentis fuit alienæ necessitati consuleret, credere votum esse reale. Quia facere facere non est suæ naturæ obsequium personale, fed magis accedit reali. Si autem votum emerit, ut proprie necessitati consulat, vel in aliquis sancti honorem, credere esse votum personale: & proinde non posse impleri per alium. Quia ex conditione promitterent qui facerent, est, confiterentur id obsequium personale Deo promissum. At quando nec ex fine, nec aliunde potest diceri, an sit votum personale, credere potius reale ob rationem dictam.

Sed maior difficultas est, an faceret ille faciasceret ei voto totidem facia faciens stipendio aliunde accepto. Atque eadem difficultas est, si lacus ea facia promitteret, an faciasceret, si petret a sacerdote, vices faceret, & stipendio aliunde accepto. Et existim in neuro casu faciasceret voto. Ductor, quod voto non faciasceret opere aliunde debito. (Vt probauimus lib. 1. c. 14. n. 7.) Cum ergo eas facias fuit ex stipendio accepto debita, non faciasceret.

T t illis

illis voto. Secundo, quia si pro aliqua necessitate sit utrumque sacrum, nempe, promissum, & ex stipendio debitum, v.g. pro animabus purgatoriis, fit illis iniuria, & diuino obsequio. Cum duplicito titulo sacram debatur, & proinde duo sacra: cum tamen unicum sit. Si vero solum in sanctificaciu honorum, ac proinde integrum videntur erat applicare satisfactionem, & impetrationem, cuicunque, nec tenetur gratis hæc illi applicare: quamvis danti stipendum nulla infestra iniuria, & si stipendum non est ipsi restituendum, nec aliud sacrum pro eo facendum: at cultui diuino videatur irrogari, & sic est aliud sacramentum, ve et voto satisfiat. Quia ex quois illorum titulo sacram debatur, ac proinde cultui diuino detrahitur, exhibito uno fratre duplicitum debito. Sicut etiam est mihi liberum sit satisfactionem rofariorum honorem Virginis promissi, cibiter applicare, at illo non satisfacere parentes multi in iuncte: ex quod sit aliquo debitum.

12 Tandem duo obseruanda sunt. Primum, quod videretur personale: quod tam in instar realis obligari, & potest impleri per alium. Huiusmodi est votum in confratricatione sua ab episcopis emissum visitandi quotannis limina Romana Apostolorum Petri & Pauli. Nam stylus habet & explicat id votum, ut visitent per se ipsos, vel per alium: & ita solent committere alium Romam existentes, ut nomine suo visenter. Quia aliter intellectum est impossibile episcopis longe distantibus, & iniquum, ut pote quod residentiam iure diuino ab ipsi debitum impedit. Quod consonat dictis c. 2. n. 26. vbi probauimus votum personale emissum a scienti se perpetuum impedimentum habere, censeri emissum, ut subiectum alium nomine eius impleretur. Quare cum ex statuto ecclesiæ id votum queque emitatur ab omnibus episcopis in sua confratricatione, ecclesiæque non raro esse per se ipsos explicate potentes, censetur id intelligi, ut per se, vel per alios impleant. Quare etiam existentes Roma satisfacient impletendo per alium.

13 Posterior est, contra aliquod votum videri reale, quod tam in personale est, & non obligari fit omnino personalis, ne quibus præter ipsius votum personas astringere. Quoad posteriorēm verò partem, manifestum est successores teneri stare contrâbus à populo initis. At in votis emissis nullus videtur inī contractus. Alij dicunt teneri successores non obligatione voti, nec explicant qua lege. Ita Emanuel Sav. *Festum*, n. 3. Alij vero dicunt obligare non in ratione voti, sed in ratione statuti, aut consuetudinis. Ita Metin. 1. q. 90. a. 3. column. 3. pauli ante ver. ad primum.

Alijs placet hanc obligationem esse ex quadam fideliitate, ex qua obligantur successores, ut sicut bonorum ciuitatis participes sunt, ita etiam sint onerum. Ita D. Thom. 2.2.9.8.4.2. ad 4. *Sylvestr. v. Iuramentum*, q. 4.2. dicit 1. *Taberna. v. Iurare*, q. 3.4. n. 35. Sed non possum Doctores hi intelligi de fidilitate propriæ, & in rigore. Tum quia omnes fatentur obligationem hanc in successoribus esse sub mortali. At virtus fidilitatis quoties perfidianon est primo perniciose, obligari sub solo veniali. Ut testatur *Caietan. communiter receptus in summa. p. Perfidia*. Tum etiam quia obligatio huius virtutis est personalis, ut de se constat: quare solum dante fidem obligari. Et inde adhuc refat difficultas quæ sit fidelitas hæc, & ex qua virtute propriæ oritur hæc obligatio.

Alij volunt teneri solum successores quando consuetudine longæ sufficiunt ad legem inducendam obseruantur illius voti introductæ est. Cum enim ea consuetudo in viis legis habeatur, tenebuntur successores ad eam sicut ad ceteras leges. Ita docent Azor. 1.11. *institut. moral.* c. 8. q. 5. & 15. q. 15. Petrus de *Ledesma* 2. *somo summa*, tractatu 10. 4. 3. dub. vlt. At hic quoque difficultas est dicendi modi. Quia iuxta illum dicendum est successores non teneri eis votis, dum non sunt longevo via approbata. Cum tamen D. Thomas & reliqui autores citati duplicit. præced. cense: vniuersos successores his votis ligari. Atque loquentes de iuramento populi affirmant teneri successores, *Felinus*.

De causis patrum. Secunda vide, *de officiis legi. C. i. ad Gratian. regula. 7.3. n. 8.* Præterea quia iuxta hanc sententiam nil protius refert, sive populis id vocerit, sine non: ac proinde nil his votis publicabitur. Quippe etiam enī non sinit, ea consuetudo legitime praecopta vim legis obligantis obtinebit.

19 Sed dicendum est obligationem hæc vota seruandi transire in successores, vel in ratione legis à populo praefectore flatur, vel in ratione cuiudam pacti, cuius obligatio transire ad successores. Etenim hoc posteriori modo cœuenit cum auctoribus relatis n. 16. & 17. Quippe hanc pacti obligationem appellarunt fidilitatem D. Thom. & sequens 17. relati. Nam est debita seruandi praefectorum pacti. Atque ita sufficiunt *Suarez* 3. *tomo iii* p. 9. 8. art. 6. *diss. 88. scilicet 5. col. 5. Petrus de Ledesma de facrum. vbi de *Eucharistia* 27. *confess. 1. 2. q. 96. 4. 5. diss. 167. m. 34. & q. 97. 4. 5. diss. 177. m. 22.* Quod si dicas vota haec de rebus spiritualibus esse, ac proinde nec posse de ipsi legem à populo indici, nec pactum successores obligans. Repondo, ut haec vota firmatur in legi obliganti successores, & eos qui non vocerunt, habeant, desiderari consenserunt episcopi. *(Vt bene tradidit Suarez, Vazquez, Petrus de Ledesma ibidem.)* Atque proinde possunt patre hec, & leges circa res spirituales esse.*

20 Exigitur tamen, ut vii successores obligandi habeant, ea ex caritatem proportionata emitiri: secus, si ob gran dinem, nebulas, & similes mentis fiant. Ut alii citatis bene docet *Enrique* 1.9. *de missis* 2.5. n. 2. *in commento*, *l. 1.* Quia & leges à principe late similem causam pertinet. At tam ingens harum rerum damnum esse posset, ut utroco primo, ac prudenter populus ea vota gratia Dei placandi emitteret, si Deus id dampnum auerteret.

21 Tenebunt etiam religiosi exempti ad hæc vota seruanda. Tum quia sunt vicini eius oppidi, & illius bona participantes pro communione omnium vivititate sunt. Tum etiam quia accedit consenserunt episcopi. Et legibus Synodalibus, episcoporumque, in omnibus actionibus communibus, quæ leges Synodali precipiuntur, nec derogant obseruantur regulari, renentur religiosi etiam exempti obediens. Ut late probat *Vazquez* *ad diss. 167. m. 34. Manuel 1. to. summe, in 2. edit. c. 122. n. 1. contra quandam neotercium, quem ratio nomine referunt *Vazquez*.*

22 Secundo deducitur, quod teneri filii ad vota parentum nomine ipsius emissa: uti parentes vocant filii per generationem, aut aliquod aliud opus. Quippe dicendum est cum non teneri, nisi consenserunt voto præficiunt. Quia votum unius nequiv alterum obligare. Ita D. Antonius 2. p. 10. c. 6. 5. & 7. 11. c. 2. 8. 4. fin. *Angelus. Vatum*, 3. n. 6. *Sylvestr. v. Vatum*, 2. q. 9. *Sotus* 1. q. 2. 1. 1. ad vlt. *Natur. summa* 12. *Hispania* 73. *Latines* 7. 4. *Angeli floribus* 2. part. q. minima de votis art. 2. post 13. difficult. dub. 5. Ad hunc autem Sotus ibi, & Metin. 1. 2. q. 90. 1. 3. col. 3. paulo ante ver. Ad 1. teneri filios ex obediens filii parentum debita, exequi hæc vota. Sed hoc intelligendum est, si pater posset ex precipiat filio ut hæc exequatur, & pertineat ad bonos mores circa domus, & rei familiaris gubernationem. Quippe in his tenuerit filius parentum obediens. Ut bene tradidit *Angelus. Festum* n. 30. & ibi *Sylvestr. q. 22. Taberna. q. 16. Armilla v. Obedientia* n. 11. *Naturae summa* c. 14. n. 12. Quare nil speciale tenuerit his votis, nam penitentia, & sub eadem culpabili filius parentum obediens, et illa non miseretur. Cum in vitro q. calu s. filii obediens asturgetur. An vero possint parentes offerre filios impuberis initios monasterio educandos, & huius tenebantur tunc obediens, dicendum est ex professo inferius cap. 18. Quid autem tenuerint parentes efficeri, qui hæc vota nomine filiorum emiserint, constat ex dictis c. 5. n. 9. vbi de obligacione videntur ea cum alienum diximus. Et latius dicens c. 18. n. 16. 27. & 28.

23 Sufficiet autem vñili voto parentum astringentur *Summa Th. Sanchez Part II.*

ex proprio religionis obligatione, si presentibus filiis dominicibus, & ratentibus parentes emittant vota eorum nomine, adiutique interna filiorum id votum approbantur. Nam non est magis persona hæc libera obligatio voti, quam matrimonij. At hoc sufficit ut in virtuote foro filius ligetur matrimonio a parentibus nominis ipsius initio. (Vt probauit lib. 1. de matrim. diss. 23. n. 5.) Ergo sufficit ad veram voti obligationem. Quia illi alii voti sua nomine emitti, et quædam approbat, & admisso in se illius obligationis. Et quamvis quod matrimonium, vel ipsa filia incunda, discrimen sit inter consentum prælitum a parentibus, vel extranei nomine filiorum. (Vt eadem diss. 13. num. 7. probauimus.) At in voto nullum incunio discrimen, sed quicunque nomine alii parentes & taciti votant, si prefens internum consenserunt approbant id votum habent, tenebuntur vera illius voti obligatione. Quod duerit sit ratio in matrimonio, & in voto. Nam ut dixi eadem diss. 23. n. 12. ideo non est matrimonium extraneis incunibus. Quia ultra internum consenserunt signum aliquod exterrimus nullus expressum. Arnon est signum exterrum taciturnitas filiorum, extranei nomine ipsorum contrahentesque eti cum parentes id efficiunt. Cum ergo votum solo interno consenserit perficiatur, nullum discrimen erit, si parentes, si extranei nomine prefens, interneque contentientis votant. Inquit idem erit, si parentes, si extranei nomine absentium, siue infantum aliquod votant. Si enim posset ipsi cum doli capaces sunt, id votum suo nomine emissum ratum habeant, mandebunt yolo statu. Ut de matrimonio probauimus ea diss. 23. n. 17. Sepe tamen in his eventibus, si parentes, siue absentes fuerint, excusatuntur hac voti obligatione, ex quod ignorantia ratione filius illius consenserit, vel ratifications obligacionem voti configurare. Hæc enim ignorantia excusat ab ea obligatione. Ut diximus c. 1. n. 26. Vbi etiam diximus in dubio potius præsumi scientiam fætore valoris voti. Quod etiam in hoc eventu procedit. Quia cum illa interior approbatio sit sufficiens ad votum, ex eaque votum præsumatur, flat posse pro illo, & legem ignorantium ut voti eximatur, incombunt onus probandi.

Quando vero est dubium an filij tacentes consenserint interne, vel ratificaverint, credo præsumendum non consenserint. Quia licet ut diximus lib. 1. de matrim. diss. 23. n. 17. si consenserint præsumatur parentibus matrimonium aut ipsi filiorum nomine filiorum incunibus, secus autem quando extranei tenuerint quidem contingit, quia colligere matrimonio filios est parentum. At cum nomine alterius votare non nullus sit, non video rationem præsumendi hunc contentus ex sola taciturnitate: eo vel maxime quod in rebus oneris & obligationis, qualis est votum, taciturnitas est id indicium contentus. (Vt probauit 1. de matrim. diss. 23. n. 5.) Item quia ob eam rationem ea disput. 23. n. 17. probauimus non præsumi consenserunt ex sola taciturnitate, extranei nomine filiorum contrahentes: quod eorum non satis matrimonio collocare. Et ideo in hoc dubio votum non obligabit. Et idem judicem, et alia illius consenserint supicio sit. Sic nec eam in dubio ad obligacionem voti inducendam sufficiere probamus c. 1. n. 16. Vbi etiam diximus existentibus viris que rationibus probabilibus, licet viris parti etiam minus probabili adhuc esse.

SUMMARIUM.

An hæredes tenuerint vota defensu explorare, n. 25. An possint ad id cogitare, etiam per confirmare, n. 26. An possint a testatore ergo implere personalia eius vota, vel aliquid loco coram parentibus, n. 27. Quid si testator non indebas hæredes vota eius personalia inspirare: an incautus non impleret, n. 28. An votum depositum in subdum alienum bellum: tenuerint hæredes per se vel per alium implere, & quædam, n. 29. Quid si votum sit discontingutum, etiam altera pars est personalis, altera realis, n. 31.

Quid de monasterio, aut alio herede profisi, qui vota realia aut professio-
nem emissa non impetraverit, n. 32.
Quid de heredem in bona religione Societatis Iesu, n. 33.
An donatoris omnium bonorum tenetate donatio vota exequi, n. 34.
An heres promittere vota defuncti per solitum, nec aliens hereditatem,
tenetate ad id, n. 35.
An tenetur heres ultra vires hereditatis, n. 36.
Quid si inventarium non facerit, n. 37.
An ea vota sine deducenda ex tota hereditate corpore, minuta legitima
hereditate necessaria debita, n. 38.
An sine preferendo legato, et alijs insuffici debitis, n. 39.
Quid si hereditate, vel ea pars, ex qua vota implenda sunt, non sit suf-
ficiens, quia vota emissa sunt; et quid in legato, et capitulo regula
testatione dubitatur, n. 40.
Explicatio sententia Andorii, n. 41.
An quibus tenet in solidum solvere debita, vel legata defuncti, n.
42. & 43.
An quibus tenet in solidum ad vota, n. 44.
Quid si res aliena, vel res determinatae Deo promissa legatus hereditat-
num, n. 45.
Heres dubitans an testator plus vel minus voverit, vel an vota impla-
ritis, an tenetur ad id quod propter eis, vel ad vota: Et an legato fini-
turali interpretando, sit vel minus grauare heres. Et ad quid te-
nentur, quando nefis quam ex duabus rebus in eis qualiter valoris pro-
missis duobus, cuiilibet promiserit: vel nefis quam ex duabus rebus

25 QUESITO ultima. An heredes tencantur vota defuncti ab ipso non implatis? Constat apud omnes eos te-
nenti ad vota realia, secus de personalibus, sive heredes
sunt filii, sive quicunque alii. Idque decus est, l. 2. s. de
politicis. Et ratio est, quia obligatio votorum personalium
est omnino personalis, tam ex parte personae obligatorum,
quam ex parte rei promissae, que actio quoque personalis est. Quare nulla ratione potest ad heredes transire. At
obligatio votorum realium, etis ex parte personae obliga-
torum personalium, & ita ut vera obligatio solus voventem
afficiatur: Vt diximus n. 14. ut quia obligatio personam vo-
uentis, quatenus ille est dominus & administrator rei
promissae, dominum autem hoc & administratorem bene-
ttaneat ad heredes, qui quod haec representant omni-
nino personam defuncti deo votorum realium obligatio
transit omnino in heredem, non ex vi voti, sed ex vi con-
tractus. Quippe ipso quod hereditatem adit, censetur
contractum in illo foliolum omnia defuncti debita, ac
vota. Vt n. 28. explicabimur.

26 Atque potest cogi heres sub pena priuationis heredi-
tatis, ad haec vota periloquenda. Vt constat ex Liceo, de vo-
to. An vero sit tota hereditate priuatis, & filius legitimi,
eo quod testatoris vota non implari consenserunt lunt
Doctores eccl. Licei. Gregor. Lopez. l. 3. Glossa vlt. & antepen-
ult. 10. p. 6. Conar. c. Sibardes. n. 9. de testamento. At dissident
Doctores circa compositionem per excommunicationem.
Nam Innocent. eccl. Licei. n. v. Promissio ibi Hostiensis. n. 7.
Ioan. Andr. n. 4. Cardin. n. 3. notabilis 4. sic distinguit. Si her-
eses promittere defuncto sua vota explore, potest per ex-
communicationem cogi, ac hereditatis priuationem: si
vero non promittit, haec postea priuatione affici potest.
At multò verius est, pollo in utroque causa excommunicatio
compelli, ac priuatione hereditatis. Quod obli-
gationem ex hereditatis additione contractam non im-
plete. Nec aliqua causa congruens discriminaratio inter
vitrum casum. Ex ita docent Anton. eccl. Licei. n. 7. fine. &
ibi Abrah. n. vlt. Sylvestr. v. Votum. 2. q. 11. dicto 2. Palacios 4. d.
38. disp. 1. p. 8. conclus. fol. 8. 42. col. 2. azor. l. 11. instit. moral. c. 15. q. 15. Manuel
2. tomo summ. n. 9. n. 12.

27 Potest etiam heres cogi a defuncto, ut loco persona-
li ipsius defuncti votorum, elemosynam aliquam ero-
get, sicut ad alia legata potest quoque cogi. Et ita do-
cent Sylvestr. v. Votum. 2. q. 11. dicto 1. Imo Abulensis c. 30.
Num. q. 9. 8. at heredem iussum a testatore personalia ip-
sius vota implere, tenetem quidem iure mandati. Cum vo-
luntas testatoris implenda sit. Verum hoc non placet.
Quia testatoris solium est de propriis bonis disponere, no-
autem de personalibus heredis actionibus. At posset vi-
que heredem non necessarium grauare, vt sub condicio-
ne implendi ea vota succedit. Sicut potest grauare viho-

deum, ita quoque conueniens matrimonium ineat, & alii-
ter non incedat.

Ex his deducitur primò, minus bene Angelus floribus 2. 28
part. quest. vicia de voto, a. post 12. difficult. dubio 4. afferre
tunc heredem teneri implete vota defuncti realia; quan-
do defunctus ipse hoc in testamento iniunxit. Nam
quamus id non inungat, hoc onere hereditas affecta est,
sicut & soluenda alia defuncti debita. Ut bene tradunt An-
gelus v. Votum. 3. n. 8. Sylvestr. v. Votum. 2. q. 11. dicto 4. Imo
quamus defunctus expelle dixerit nolle heredem ad ea
vota teneri, tenebitur vtiq. Quod fatis innum. Palud.
4. d. 38. q. 3. a. 3. nu. 17. D. Antonini. 1. p. tit. 11. c. 2. 5. Sylvestr. v.
Votum. 3. q. 11. dicto 2. Taberna v. Votum. 3. q. 6. n. 7. Natur. sum.
c. 12. n. 56. Manuel 2. tomo sum. n. 99. n. 11. dum dicunt her-
dem teneri ad haec defunctivitas, sicut ad alia ciuidem de-
bita persolument. At constitit ad haec teneri, velit, nolit
defunctus. Quia est hereditam essentialiter importat re-
cipere bona defuncti, representante eius personam
quoad omnem obligationem defuncti, quantum ad eo-
rum administrationem.

Secundò deducitur, teneri heredes vota haec realia, 29
vel per se ipsos, vel per alios exequi, eo pacto, quo ad id
tenebantur defunctus. Cum quoque haec sucedunt in om-
nius eius obligatione. Ex ita tradunt Angelus v. Votum. 3.
n. 8. Sylvestr. v. Votum. 2. q. 11. dicto 4. Non tam approbo
quod quidam dicunt, nempe, quando defunctus promi-
serat le iurum in bellum subiudicium contra fidem hostium, nec
adit, teneri heredes autem, aut dare omnes expensas a
defuncto in eis bellum subiudicium facienda. Hi sunt innocent.
c. Licei. n. vicia de voto. & ibi Hostiensis. 4. Ioan. Andr. n. 13. Ambros.
n. 10. Cardinalis n. 4. qu. 1. Floridus. 6. Abulensis. 30. Num.
q. 9. 8. Cum enim heredes plenè satisfaciant mittendo
alium nomine defuncti pugnatarum, eas solas expensas
huius necessarias teneantur laice, sive defunctus maiores,
sive minores esse facturas. Tantum enim astringuntur
heredes ad bellum subiudicium.

Tertio deducitur, quando vota sunt mixta, sic distin-
guendum est. Si pars realis & personalis expressa sint, te-
nentur heredes ad realem solam. Vt si defunctus voverat
peregrinationem ad D. Iacobum, & elemosynam illa-
giandam, tenebuntur heredes ad solam elemosynam. Quia
quoad partem est votum omnino realis, & viraque pars
independentia ab alia, & aequaliter promissa censetur. Si
tamen sola pars personalis sit expressa, sed non tene-
ntur heredes. Vt si testator votum peregrinationis, aut reli-
giosis non impluerit, heres minime teneret ad expensas
iurius: nec ad bona tradenda, in qua erat religio suc-
cessura. Quod haec sunt vota personalia accessoria, & 30
ideo illo exinde perirent Regula Accessorum, de regulatu, in 6.
Et ita docent Palud. 4. d. 38. q. 3. a. 3. n. 19. & 20. D. Antoni.
2. p. 1. 11. 4. 2. 8. 5. Angelus v. Votum. 3. n. 8. Sylvestr. v. Votum. 2.
q. 11. dicto 3. Taberna v. Votum. 3. q. 6. n. 7. Armilla v. Votum. n.
24. Natur. summa c. 12. n. 56. Angelus floribus 2. p. quicq. vicia de
voto. 4. 1. pof. 13. difficult. dubio 4. Palacios 4. d. 38. disp. 1. cont. 8. fol.
8. 4. col. 2. & 8. 4. col. 1. vers. Quod si queritur. Ind. Lopez 1. part.
infructu. c. 45. d. finem. Azor. l. 11. instit. moral. c. 15. q. 15. Manuel
2. tomo summ. n. 99. n. 12.

Sicut autem votum fuit disiunctum, cuius altera pars 31
era personalis, & altera realis, & defunctus neutram par-
tem impluit, tenetum praefaci heredes ad partem realem.
Quia iam obligatio personalis aligata defuncti personae
est omnino extinta, tanquam impossibilis: & proinde
succedit praefaci obligatio ad realem. Iuxta regulam tra-
ditam c. 13. nu. 24. Quare erit vovens poterat alterutram
partem eligere, at heres nequit. Ita docet, et si non ram-
parem, sed solum dicens teneri heredem ad partem
realem, D. Antonini. p. precedenti allegatum. Et hoc quidem in-
tellegendum est, nisi defunctus elegisset perfecte par-
tem personalem, ita, ut ad eam iam praefaci teneretur.
Tunc enim, non implente ad nil tenetur heres. Quia
iuxta dicta eccl. c. 13. num. 26. iam votum erat omnino per-
sonale.

Quarto hinc deducunt Palud. 4. d. 38. q. 4.
n. 33. con-
clus.

el. 3. & D. Antonini. 2. p. tit. 11. 4. 1. 5. 8. monasterium iure ha-
reditario in bona profesi succedens, teneri ad vota realia,
que professus in sculo emiserat, nec impluerat. Quia
sola personalis professione religiosus extinguuntur. At
hoc non credo. Quod multò verius sit realia quoque ex-
tingui. Ut suo loco infra dicemus. Et inde tanquam peni-
tus extincta, nec monasterium, nec quicunque alium
hereditabilem obligabant. Sed maior difficultas est, quando
voluit professus tempore professionis ea vota realia non
extingui. Tuncecum cum ea vota non extinguantur, vi-
deatur obligatio translata in monasterium, vel quicunque
que alium hereditabilem: & sic videtur non obligari mon-
asterium: & ideo non poterit à monasterio prelati irritari.
Sed adhuc dicendum est, nec monasterium, nec quem-
cumq; alium hereditatem teneat & persoluerat. Ductor, quis
(ut optimè ait Sylvestr. v. Votum. 4. qu. 7. dicto 3.) si eam in-
tentio habuit religiosus ante professionis instans, est
ipso iure ab illis votis absolutor. Si vero ipso professis
instans, indicandum est de illis votis perinde ac de emis-
sis post professionem, que à superiori irritari possunt.
Quippe censentur post professionem emissa. Quod con-
sonat doctrina communis allereunt peccatum indigne-
susceptionis baptismi in ipsomet commissum censeri post
commisum, & idei subiici sacramenta penitentia. At
vota realia post professionem emissa nequeunt obligare
hereditem. Cum iam heres successerit. Ad si id votum ante
professionem intimum est, partem, in cuius favore
est, & ab ea acceptatum, tenebuntur monasterium suc-
cendens in bona, aut quilibet alius heres id persolueret. Cum
enim esset ius illiparti acquitum, non tollitur per reli-
gionis professionem. Eteni hoc casu est vera sententia
Paludani, & D. Antonini.

33 Quod si roges, quid dicendum sit de emeritibus votis
bienniis in Societate Iesu, vel vota coadiutorum forma-
tum in ea, que omnia simplicia sunt; sic dicendum con-
feso, si superior irritare vota, prout potest, vel ipse metit
religiosus ea vota realia committere propriae autoritate in ea
Societatis vota, quicunque sive postea succedens in hu-
ius religiosi bona, ad nil tenerit. Quia iā per illam irrita-
tionem, vel commutationem extinxerantur. Si vero ante
hanc communionem, vel irritationem heres illi iure
hereditario succedat in ea bona, tenebitur quidem ad
ea vota implenda. Quia per dicta Societatis vota non ex-
tinguuntur, sed suscipiuntur. Ut dicitur in prima congrega-
tione generali eiusdem Societatis, canone 22. nec po-
tentiam superior irritare. Quia iā ea vota translatas sunt
ad heredem vñā cum hereditate, quare nullū ius irritandi superest. De professis autem Societatis Iesu dicendum
est, quod de aliis professis diximus num. praecedenti.

34 At donatorum omnium bonorum, calu quo valer ea
donatio, non tenerent ad realia donantis vota. Nam non
sunt ex vinculo iustitiæ, sed religionis debita, ac proximis
eorum obligatio nisi à donante imponatur, non transit ad
donatarium, sed ad solum heredem, qui personam testa-
toris representat, & adeundo hereditatem succedit quo-
que ex tacito pacto in omniacis oneris. Et fauet satis.
2. p. de politici. ibi: Quippe non rem non potest
obligare. Et paulo anterior, Heres hereditario nomine obli-
gitus: voti enim obligacionem ad heredem transire constat.
Tandem quia multi sustinent donatarium non teneri solu-
tere debita iustitia donatoris, etiam si donator fiat im-
potens ad illa retinenda, dummodo non recipiat rem pro
illis hypothecæ subiectam. Quia valet donatio tamquam
à vero domino facta, donec per indicem reuocetur. Hi
sunt Merina C. de refut. q. 3. cauila 8. ad 5. Lebedina c. p. 4. quaf.
15. art. 3. fol. 13. 4. col. 4. Navarra lib. 2. de restitu. c. 4. ad fin. in no-
va editione, dubio vñ. n. 17. 4. & dupli sequenti. Atq; ita multi
quis resert & sequitur Angulo de maior. l. 1. glossa 4. n. 10.
afferten per alienationem factam in creditorum fraudem
transferri dominum, et si renocari possit. Ergo à fortiori
de debitis ex solu religione, quale est debitum voti, est
hoc dicendum.

35 Quinto hinc deducunt Palud. 4. d. 38. q. 4.
n. 33. con-
clus. imm. Th. Sanchez Pars II.

T. 3 Heredi-

Hereditas, 3, q. 5. *Sotus* l. 6. *de insititia* q. 1. a. 4. ad 3. *Ivan. Andr. Hoff.* & multi alij, quos referunt & sequuntur *Anton. Gomez*, *Taurin.* 121. *Matiensz.* l. 5. *recop. tit.* 4. l. 1. gl. 10. n. 39. *Nauarri* l. 3. *derec. c. 4.* in noua edit. p. dub. n. 137. Sed maior difficultas est, an *se equata sententia iudicis* dānantis hæredē, *ut integrè soluat*, teneatur. *Valdeon*, 31. & *Molin*, proximè allegatus affirmat. Quia lex fractū hæredem tenet inter allegatoe, si penam negligenter non confecti inueniatur. At pena obligar sequitur iudicis sententia. Sed limitat *Molin*, dummodo hæres in culpa fuerit non conscienti inuentariuntur. Quia cesantii negligenter culpa cessat eius pena. At verius est non teneri etiam sequuta condānatione. Ductor, quod ea iudicis sententia, sicut & lex id statuens, innaturam fraudulētē bonorum occultatione. Ut tradunt abbas, *Alex. Lafon, Felinus, Anton. Gomez, Matienzo* proximi alleg. *Sylvestr. Vifra*, 6. q. 10. dīcto 4. Cū ergo ea pretempore fuit sita, non ligabitur a sententia, in foro conscientia. Sed dubium specie est, an vota hæc realia extrahēda

Sed dubium speciale est, an vota hæc realia extrahenda sint ex toto hæreditatis corpore, ita ut minutiæ legitimam ascendentibus vel descendentiis debitam; an potius ex ea sola parte, de qua poterat testator liberè disponere. Ut in hoc Casella regno in prædictum delcentium re quinta bonorum parte, j. 30. Tauri, hodie l. 13. tie 6. l. 5. noue cop. & in prædictu[m] a[ccord]entiu[m] de tercia, l. 6. Tauri hodie l. 1. t. 8. cod. l. 5. Angel. v. Votum, 3. n. 8. fine, & Syllester v. Votum, 2. qu. 11. di[ctio]n[is] 10. autem filium in legittima grauatu ex paterno voto, habere iustam perendit[us] dispensationis causa; ac proinde supponunt vota valere, et si legitime prædicet. Et exp[ress]e Nauar. l. 3. confit de voto, in Edit. conf. l. 13. n. 4. in 2. conf. l. 16. n. 4. tenet integrum esse parentibus in legitima filio tum prædictum vovere quicquid voluerint. Diciturque secunda ratione, quam statim propona. Epoteit probari hæc sententia. Quod debita testatoris ex toto hæreditatis acero[rum] extrahantur. At vota debita sunt. Secundò, quia possunt parentes in vita, & mortis tempore in legitima prædictum exp[endi]re quod voluerint in opera pia. Vt docet multi, quos retulit l. 6. de matrim. disp. 36. n. 3. Et salem donationes modicas a parentibus factas non extrahi ex quinta bonorum parte, defendi illa disp. 36. nu. 11. Ceterum existim[us] nullatenus extrahenda esse ex toto cumulo, nec posse legitimum minuere, sed ex sola

Ex isto tamquam nec possit legimus in primis iuribus de causa parte soluenda, de qua testator poterat liberè disponere. Dicor, quid haec vora, eti debita sint, ortam habet ex causa voluntaria, id est, liberaliter testatoris promissione; ac proinde legitimata iure debitam minucere nequeunt. Quare ea disp. 36. n. 6. laisserim probauit contra DD. allegatos, non posse testatorem in prædictum legitima disponere ad opera ipsius. Et quamvis donationes modicas factæ à parentibus tempore vite non minuant eam partem, de qua liberè disponere valent; at si donatio non sit facta, non tenetur a descendentes, vel descendentes, post testatoris obitum, quidquam, quantumvis modicū, soluere, ultra eam partem. Et ita docent non posse filium grauati, ut votum paternum implear vltra legitimam portionem, *Civ. & Si-hered. n. 9. de refus. vbi & alios refut.* G. regor. Lopez. 1. fina-

Præferenda tamen sunt hac vota omnibus legatis etiam
pijs, præterquam necessariis funeris expensis, que etiam
ante omnia iustitia debita extrahuntur, *I. penal. ff. de relig.*
& sumpt. funer. Ratio est, quia cetera legata sunt omnino
voluntariatas votorum executo est debita. Atronijs ius-
titiae debita præfertenda sunt votis. Constat, quia illa ex-
trahuntur ex toto hereditatis acero, diminuuntque legit-
imam. Item, quia vota implenda sunt ex defuncti bonis.
At bona aliquius dicuntur, quod superest deducto acre
alieno, *I. Mulier bona. ff. de iure dotorum.*

Rursus dubium est, an quando hereditas, vel ea pars, ex qua vota soluenda sunt, non est omnibus votis soluendis sufficiens, que vota teneat hæres persolvere? Quispiam posset existimare nullum ex illis votis integre soluendum esse, sed pro rata vnius cuiuslibet voti derahendum esse excessum. Duceatur, quia sic faciendum est in legatis excedentibus.

ibus partem, de qua testator disponere poterat, vel excedentibus vires hereditatis; nulla enim, et ipsi pia, sunt integrè soluenda, sed pro rata excessus ille de singulis detraetur. Ut multis allegatis tradunt *Tra*g. de priuilegiis causarum, *principio 26.n. 9.* *Angelus v. Legitima*, n.14. & ibi *sylvestris q. o. Gregor. Lopez. l. 1. verbo De La Mada*, *tir. 11 p. 6. Anton. Gom. o. v. v. 1. l. 1. n. 3. 4. Gutier. I. Nemopossi*, *n. 97 ff. de legi. 1. Parlador. l. 1. de rebus quotidianis*, *tir. 10 p. 18. Caual. in suis q. prakticis q. o. n. 32. Et quamvis *Paulus*, & *Angel.* & *Baldus*, quos reser- & lequitur *Caual. b. 3.5. hoc tempore*, nisi legatum liquido specie sit, ut si legetur fundus; id enim dicunt esse integre soluendum. Et videtur tenere *Gregor. Lopez. ibidem*, nam enim opinione in ultimis loco posuit. Et *Gutier. ibidem*, questionem hanc mouit, indeclamque reliquit. At communis fere est omnium sententia est, quam eriam uidem *Angelus.* & *Paulus* in aliis locis sibi contradicentes sustinēt, & multi alii, quos referunt & sequuntur *Anton. Gomez. Parlador proxime allegati. Gregor. Lop. l. 26. verbo Obligatos*, *tir. 13. par. 5.* etiam huiusmodi legatus non integrè soluendum esse, sed pro rata dividendum. Sic ergo videtur dicendum de his vocis realibus, cū hereditario iure ea debeat exerceres. Præterea, quia etiā vobis, vbi plura vota in corporibus sunt, teneatur quod est melius exequi, & vbi constat esse quæ bona, possit ligere, & vbi dubius est, quodnam ex præstantiis, teneatur ad id quod prius emissum est. (Vt *lxximius c. 5. à n. 2. 4. ad 29.*) At diuerla omnino est ratio de plo hæredie. Nō vobis sive tenetur ex religione; & ideo sius creditor est Deus, qui cum velit, quod melius est, & quæ velit quæ bona, fit vt vobis teneatur votu suum modo exequi. At hæres non tenerat ex religione, sed ex quasi contractu inito co ipso quod hæreditate adiuit. Vt *diximus n. 25.* Et proinde non Deus creditorum habet, sed personas ipsas, in quarum voluntate vota redundant. At debita meret personalia sunt pro rata dividenda, ubi debitor non est omnibus soluendo, l. 1. *Pro debito. C. de bonis aut. iudic. poss. & l. 1. n. 11. 14. 9. 5.* Vota autem sunt debita meret personalia, l. 1. ff. *depolitici.* Et confirmatur, quia ob hanc rationis debiti, & creditorum diues scilicet, conurgit posse vobementum ipsum suum votum in melius commutare, irritatiōnem & dispensatiōnem petere. Quia hære di permisa non sunt.*

Sed existimo, si ditingendum. Si alterum votū constet esse de re meliori, tenetur hæres illud integrè exequi, preferente quia alij compotissimis, si autem dubium sit, utrum ex illis sit melius, & nosti, quod prius emissum est, tenetur ex eis quiprūs emissum. Et hoc quamvis votus, vel ipse vota intimirantur personis, in quantum fauorem sunt, ut ab ipsis acceptenrur, suntq; ea acceptata; & quamvis hæres iussu sit in testamento ea vota implere. Ductor, quia hæres in solā defuncti obligationem succedit, quamvis dñe tunc ille enim tenetur ex quasi contracto, & qualib; personam defuncti repräsentat; hic autem ex religionis vinculo. Ergo tenetur eo ordine implere, quo defunctus tenebatur. Sicut eadem ratione, quecumque debita in testamento que iussu soluerit, tenetur eo ordine soluere, quo defunctus tenebatur. At defunctus, quando vtrumq; votum est incō posse, tenetur omnino præferre, quod dñe melior est; & quando est dubium, quod sūr melius, tenetur prius emissum. (Vt latē c. 5. diximus à nū. 24.) Ergo ad idem tenetur hæres. Et confirmatur, quia si debitor promisit dñis, & cum altero corum pacūs esset, fore, vt res sibi promissa prius soluerit, si alii solvēdū non sit, tenetur hæres, eo quid in defuncti obligationē succedit, rem illam aliis præferre, quando hæreditas non sufficit omnibus promissis impletis. At vota Deo emis- sae conditionē imbibitam habet, vt si omnia impleti- tis queant, seruetur ordo prædictus. (Vt probauimus c. 5. à n. 24.) Ergo hæres ad tenebitur. Tandem, quia hæres est eiusdem potestatis, cuiusdemque iuri, cuius fuit defunctus. (Iherald, ff. de reg. sur. Nec obstat eos, in quorum vivi- litatem est res promissa, esse creditores, vel ex quasi con- tractu, vel quia votum sibi intimum accep-unt; nec iussum esse in testamento hæredem ea vota soluere; ac proinde

proinde subire legatorum rationem, quia in hoc casu sunt dividenda. Quia non aliter sunt intimata, ut acceptentur, ne caliter legata, sed ad hæredem, quam ipse votens Deo debebat per votum; ac proinde eo modo impleri debent, que votus tenebatur. Per quia constat ad arguimēta nuprædicta, adducta. Quippe illa procedunt in causis, & in debitis personalibus, que defunctus non tenebatur preferre aliquaque ratione. At fœcus in votis, in quibus tenebatur ordinem prædictum feruare. Quam ob tem, et si legato specie determinata, sit difficultas inter DD. (v. tract. rect. retulimus) an in integrè soluendum, quando omnia legata solvi nequeant; at in hoc casu viri definiti nullæ in differentia ob rationem traditam, sed semper tenebuntur hæres preferre integrè, quod melius est, & in dubio, id quod prius emissum est; quamvis votum rei minus bonum, aut posterius promissum, sit determinata specie. Quod autem constat virum que votum esse à quo bonum, aut si dubium est, quod melius sit, ignorat hæres, quod prius emissum sit, nec exhibita diligentia id alesque potest, vel virum que fuit simul emissum; tunc quamvis votenti detur electio, ut quodvis ex illis impleat, quamvis alterum sit quantitatis, alterum vero species; si videtur hæredi non dari, sed teneri unum prioratum diuidere, quamvis ea vota acceptata non sint, nec iussus sit hæres ea exequi. Duxor, quod ea electio concedebatur votenti, eo quod solum Deum creditore habebat, qui regum contentus est executione voti à quo bonum; ne calicu ratio virgebat, cur in eo dubio alterum ex illis votis præferendum sit; & ideo quædo ex parte alterius voti ratio aliqua præponderabat, nepe, id prius emissum esse, tenebant votens illud preferre. At in hoc casu est ratio virgens, ne hæredi detur electio, quia iij, quibus debebatur res promissa, sunt creditoris ex quali contractu ab hæredi initio ratione adiutoris hereditatis. Quia cum æquale ius habeant, nec ius principale Deo ex vota acquiritum ledatur, ut liberetur, quædo ipse votens teneatur Deo alterum præferre. Ergo ratio ne huius iuris, & rationis præponderatis non datur elecio hæredi, que votenti concedebatur. Quia ratio magis vota, vel quatuor hæredes extranei successerint in totam hereditatem, dubitaturan quilibet ex illis, aliis nolenti bus, tenetur defuncti voto soluere, in quantum non excedunt vites hereditatis ad ipsum peruenientis. Breuerit præmitendum est, vbi sunt plures hæredes, nullum tenebit in solidum ad defuncti debita, vel legata, nisi quando res debita, vel legata possidetur ab uno, vel obligatio est individua. Sed tantum teneat quicunque prærata, iuxta portionem hæreditatis, in quam succedit, et si alii nolint suam partem soluere. Constat ex l. Pro hereditary, C. de act. hered. l. In execuzione, 85, in principio, verf. Secunda, ff. de verb. oblig. vbi omnes Doctores.

Secundum præmitendum est, ut optime docet Ant. Go- 4
mer, multis allegatis 2.1. pars. 10. no. 3. & seqq.) obligationem confutenter ex contractu, vel promissione, et si triplice. Quadammodo est diuidia omni respectu, & certa illa, in qua continetur res, que in pondere, numero, vel metris constituit. Vt si promittant me daturum cennam aureos, certum facetas tritici. Huiusmodi etiam est promissio danda aliquiis rei integralis habentis certos fines à natura determinatos, quando non promittitur in genere, sed res certa & determinata. Vt si promittat quis dare hunc calicem, vel talentum domum, vel talens seruum. Qui quamvis res promissa sit indubius, ut obligatio est diuisibilis. Secunda est obligatio omni respectu individualis. Quando, scilicet, promittitur aliquod factum, vt, Promitto me adificatum Ecclesiastum, vel factumum calicem. Ratio est, quia factum in quadam forma constituit, que donec perficiatur, non dicitur aliquid factum. Ita habetur, l. 2. In execuzione, 85, in principio, verf. Secunda, ff. de verb. oblig. Tertia est obligatio naturae diuidia, ut in diuidia eius factum, seu liberatio. Ne. Quia est obligatio diuidi poslit, at non liberatur hæres quibet, donec solutur rotum. Huiusmodi est promissio danda aliquiis rei integralis, vt calices, serui, fundi, quando in genere, nulloque terminato promissio sit. Et huiusmodi etiam est promissio alternativa. Vt, Promitto hunc seruum, vel hunc fundum. Sic habetur expresse dict. l. 2.

virger, quando ea vota intimata essent à vocenti personis, in quorum virilitate tunc, & ab eis acceptas vel quando iussi esse heres ea in testamento implere. Verum quoniam hæc differentia sit, fatus apparet, videtur adhuc nullā esse differentiam, sed dare iam electionem, hæreti in ijs casibus, quando nullum illorum votorum effectum in matrari parti, utrabe acceptetur, ab eaq[ue] ne acceptatum est. Quia illi in quorum fauorem cedit res promilla, cum nihil ipsi intimatum sit, nec ab eis acceptatum, non sunt veri creditores, nec amplius ius habent, quam Deo erat acquiritum per votum. Cum ergo Dei ius non ludatur tunc hac electione facta, ne laderetur etiam ius harum personarum. Item, quia heres succedit in omnem defuncti potestatē. Sicut ergo poterat defunctis eligere, ita & heres. At his rationibus vtrique ponderatis, existimo priorem partem esse veritatem, nempe, non dari hæreti eam electionem, quando constat utrumque que votum esse aequalē, vel dubius est, quod sit melius, & nescit heres, quod prius emissum est, tunc teneat eum dividere pro rata. Quod probant rationes pro hac parte allata. Nec obstant oppositio, quia id ius acquisitum post mortem restatoris ius, in quorum fauorem res promilla redundant, efficit ne licet hærediti id votum in melius communice, nec petere irrationem, aut dispensationem illius, sicut licetabat ipsi defuncto. Sicut ergo heres erant personalia ipsius privilegia, eo quod solo religiosi vinculo tenebatur, & licet cum spectabatur, ne iesu Dei laderetur, ita ea electio erit personale ipsius prilegii, ex quo nullus ius violabat ea electione, nec era alia ratio in contrarium preponderans.

Præterea dubium est, an quilibet hæres teneatur in solidum vota defensum implere, quando patet hæreditatis in quam succedit, est sufficiens omnibus illis votis solvendis, ita ut si pote solus esset hæres, teneatur ea implere? V.g. ex quatuor filiis tres successere in quintam bonorum patternem, ex qua (videlicet) unus n. 38. solvenda sunt realia parentum inde obligationem transire ad quemlibet hæredem in solidum. Quod probat l. *Fideicomissa*, §. Si in opere fid. de legat. 3. At oppositum est verius, & ita quilibet hæres tenebitur ad quantum tamen pro rata. Quod sustinet *Bartolus*, *Albericus*, *Baldus*, *Ias. Aratinus*, *Alexander* sibi cotrianus, *Socinus*, *Iason*, *Vincentius*, quos referit in *Ant. Gomez*. Et ad 1.